

Rektorn vid Prästbols skola/Södra Borgeby
skola

2010-11-25

bildning.kansli@sunne.se

Dnr 43-2010:1547

Sunne kommun

kommun.kansli@sunne.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Prästbols skola och Södra
Borgeby skola i Sunne kommun

Tillsyn i Prästbols skola och Södra Borgeby skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. En bedömning har gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Granskningen kan dock inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan.

Ett av skolornas förbättringsområden vid Skolverkets förra tillsyn år 2003 var elevernas kännedom om målen för utbildningen och elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen. Vid denna tillsyn kan konstateras att elevernas kännedom om målen ökat väsentligt. Enligt lärare beror det bland annat på att skolorna arbetat med att tydliggöra målen i skolornas lokala pedagogiska planering.

Skolorna brister i att systematiskt utvärdera och analysera skolans resultat som ett led i att öka måluppfyllelsen. Att synliggöra och utvärdera skolans samlade resultat är viktiga underlag för en skolas kvalitetsarbete så att skolan kan ompröva sina metoder för att måluppfyllelsen ytterligare ska öka. Det är rektorns ansvar att så sker. Det pågår ett utvecklingsarbete vid de båda skolorna men då i huvudsak på personalens initiativ. Vid båda skolorna samverkar lärare och de bedriver utvecklingsarbete tillsammans. Det gäller till exempel skolornas insatser för att förbättra elevernas kunskaper i svenska och matematik.

I båda skolorna finns elever som är i behov av särskilt stöd för att kunna nå utbildningsmålen. De åtgärdsprogram som utarbetas och som ligger till grund för stödinsatserna behöver förbättras för att fungera som ett aktivt verktyg i arbetet med att ge eleverna möjlighet att nå målen. Enligt skolans personal har de begränsade möjligheter att ge stöd till de elever som behöver särskilt stöd. Lärarna pekar på att de har begränsade möjligheter att få specialpedagogiskt stöd i att anpassa undervisningen till elevernas behov. Rektorn bekräftar till viss del lärarnas utsago. Mot bakgrund av att alla elever i årskurs 3 och årskurs 5 inte når lägst målen att uppnå kan det därför finnas skäl att se över att elevers behov av särskilda stödåtgärder tillgodoses.

Skolinspektionens beslut:

Skolinspektionen har under tillsynen av Prästbols skola och Södra Borgeby skola identifierat följande brister. Om inget annat anges avses båda skolorna i nedanstående brister.

- Alla elever ges inte möjligheten att lägst nå målen att uppnå i årskurs 3 i svenska och matematik och i årskurs 5 i samtliga ämnen. (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, 2 kap. 6§ grundskoleförordningen)
- Rektorn tar inte ansvar för att skolornas resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen. (2 kap. 2 § skollagen, Lpo 94, 1. Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar, 1-3 §§ Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.)
- Lärarna ger inte eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling. (7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Rektorn ser inte till att arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling. (14 a kap. 8 § skollagen)
- Vid Prästbols skola är inte ordningsreglerna förankrade och de efterlevs inte. (6 kap. 8b § grundskoleförordningen)
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav. (5 kap. 1 § grundskoleförordningen)
- Bestämmelserna om registerkontroll följs inte. (1 § lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skol-barnsomsorg)

Kommunen och rektorn har ansvar för att åtgärder vidtas för att åtgärda ovanstående brister. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Sunne kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Sunne kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråden Marita Schiller Helander och Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist

Enhetschef

Agneta Wennberg

Undervisningsråd/föredragande

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sunne kommun under våren och hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Prästbols skola och Södra Borgeby skola den 28 oktober 2010.

Skolorna får efter besöket ett gemensamt beslut där bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Prästbols skola och Södra Borgeby skola granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell, som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolans ledningsfunktion och de rutiner som skolan ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Prästbols skola och Södra Borgeby skola, dels den information som samlats in under besöket, då rektorn, lärare och elever intervjuades. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister efter att kommunbeslutet meddelades.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av Prästbols skola och Södra Borgeby skola

Tabell 1. Antal elever på Prästbols skola

Prästbols skola	Antal elever
Förskoleklass	13
Grundskola	53

Källa: Rektorn för Prästbols och Södra Borgeby skola

Tabell 2. Antal elever på Södra Borgeby skola

Södra Borgeby skola	Antal elever
Förskoleklass	12
Grundskola	61

Källa: Rektorn för Prästbols och Södra Borgeby skola

Prästbols skola ligger i samhället Östra Ämtervik söder om Sunne. Södra Borgeby skola ligger strax utanför Sunne samhälle. Utbildningen vid de båda skolorna omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Beslut har tagits i kommunen att verksamheten vid Södra Borgeby ska avvecklas och från och med nästa läsår tas inga fler elever emot i skolan. Skolorna organiserar sina grupper olika beroende på elevkullarnas storlek. Personalen i respektive skola bildar ett arbetslag.

Skolorna leds av en rektor. I rektorns ansvarområde ingår även fyra förskolor med sju avdelningar och de fritidshem som tillhör de båda skolorna. Dessutom har rektorn ansvar för sju familjedaghem. Dessa verksamheter bedöms i separata rapporter och ingår i kommunbeslutet.

Eleverna vid skolan fortsätter sin skolgång i Fryxellska skolan i centrala Sunne.

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheten att lägst nå målen i årskurs 3 i svenska och matematik och i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo94, 2. Mål och riktlinjer och 2.2 Kunskaper

Motivering:

Inför tillsynen har rektorn redovisat måluppfyllelsen för ämnena svenska, engelska och matematik för åren 2007, 2008 och 2009 för båda skolorna. Av redovisningen framgår att resultatet för elever i årskurs 3 vid Prästbols skola varierar över tid. I svenska och matematik nådde 20 procent av eleverna målen år 2008 och 86 procent år 2009. I engelska nådde 91 procent målen år 2008 och 75 procent år 2009. Eftersom det är frågan om ett litet antal elever per årskurs kan redovisningen i procent dock vara missvisande. Enligt lärarna nådde alla målen utom en elev i matematik år 2010 och alla nådde målen i svenska.

Även i årskurs 5 varierar måluppfyllelsen i svenska, engelska och matematik vid Prästbols skola över tid. Sammanställningen visar att resultaten varierar mellan 71 och 75 procent för alla tre ämnena åren 2007-2009. Enligt lärare uppnådde två elever av fyra målen i svenska och matematik och en elev i engelska år 2010. I gruppen finns några elever med diagnostiserade skolsvårigheter.

Sammanställningen över Södra Borgeby skola visar på liknande resultat. År 2008 nådde 73 procent av eleverna i årskurs 3 målen i svenska och matematik. Motsvarande siffra år 2009 var 100 procent i svenska och 92 procent i matematik. Av 13 elever i årskurs 3 år 2010 nådde 5 elever målen i svenska och 11 elever i matematik enligt lärarna.

Resultaten över tid för årskurs 5 vid Södra Borgeby skola visar att resultaten varierar mellan 82 och 92 procent i ämnena svenska och matematik åren 2007-2009. I ämnet engelska försämrades måluppfyllelsen från 77 procent år 2007 till 64 procent år 2009. Enligt lärarna uppnådde 12 av 15 elever målen i svenska och matematik och 11 elever i engelska.

Skolorna har inte redovisat någon sammanställning av måluppfyllelse för övriga ämnen än svenska, engelska och matematik.

Enligt Skolinspektionen finns en rad faktorer som skolan har möjlighet att påverka och som bör vägas in vid bedömningen av om eleverna ges möjligheter att nå lägst målen för utbildningen. Till dessa hör bland annat att elevernas stödbehov utreds och åtgärdsprogram utarbetas så att elever får det särskilda stöd de behöver för att nå målen. En annan faktor är om skolans följer upp resultaten i alla ämnen, analyserar eventuella skillnader i måluppfyllelse samt vidtar åtgärder för ökad måluppfyllelse. Tillsynen visar att skolans personal analyserar kunskapsresultaten i svenska och engelska och vidtar åtgärder för ökad måluppfyllelse. Uppföljnings- och utvärderingsarbetet är dock begränsat till några ämnen och inte systematiskt. Trots vidtagna åtgärder når inte alla elever i årskurs 3 och 5 minst mål att uppnå. Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan inte ger alla elever möjligheter att lägst nå målen för utbildningen. I samband med uppföljningen av tillsynsbeslutet begärs en sammanställning in för det senaste läsåret över andelen elever som nådde målen i respektive ämne i årskurs 5 och över andel elever i årskurs 5 som nådde målen i samtliga ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för att skolornas resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen.

Lärarna ger inte eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande information om elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 1. Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar

1–3 §§ förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Vid intervjuer med lärare vid båda skolorna ges flera exempel på hur de följer upp och utvärderar den pedagogiska verksamheten under året. Exempelvis har skolorna följt upp och analyserat resultaten i engelska och svenska och vidtagit åtgärder för ökad måluppfyllelse. Skolornas lärare upprättar och utvärderar även en lokal arbetsplan som kopplas till den kvalitetsredovisning som lärarna upprättar årligen. I det arbetet deltar rektorn i begränsad omfattning men rektorn är enligt lärarna intresserad av skolutveckling, tar initiativ till nya arbetssätt och tar del av skolans utvecklingsarbete. Båda skolorna lämnar en redovisning av måluppfyllelsen för samtliga ämnen till rektorn. Någon utvärdering och analys av resultaten förutom i ämnena svenska, engelska och

matematik görs dock inte vid någon av skolorna. Skolans kvalitetsredovisning innehåller en sammanställning av måluppfyllelsen för de nationella målen i svenska och matematik i årskurs 3 och för svenska, engelska och matematik i årskurs 5. Det finns dock inte någon sammanställning och utvärdering av skolans samlade kunskapsresultat i de olika ämnena där mål att minst uppnå finns för årskurserna 5. Då skolan inte gör en sammanställning och utvärdering av resultaten i samtliga ämnen i årskurs 5 saknar skolan ett viktigt underlag för att kunna analysera och utvärdera skillnader i måluppfyllelse mellan ämnen och över tid och på det sättet kunna ta ställning till vilka åtgärder som skolan behöver vidta för att ytterligare öka måluppfyllelsen.

De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av är från höstterminen 2009 och uppfyller i varierande grad författningarnas krav. Det förekommer uttryck i de individuella utvecklingsplanerna som handlar om hur eleven uppfattas som person. Enligt rektorn bedöms elevernas kunskapsutveckling med stöd av den lokala pedagogiska planeringen som finns för varje ämne. Skriftliga omdömen ges inte i samtliga ämnen som eleven får undervisning i. Rektorn meddelar att skolans lärare ännu inte börjat arbeta med det verktyg för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling som alla lärare i kommunen kommer att använda.

Huvudområde/Bedömningsområde: Skolans lärandemiljö

Bedömning:

Rektorn ser inte till att arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling dokumenteras i en plan mot kränkande behandling.

Vid Prästbols skola är inte ordningsreglerna förankrade och de efterlevs inte.

Författningsstöd:

14a kap. 8 § skollagen

6 kap. 8b grundskoleförordningen

Motivering:

Skolorna har presenterat en likabehandlingsplan för läsåret 2009/10. Den består även av en plan mot kränkande behandling. Planerna innehåller en allmän översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolorna gör en kartläggning och nulägesanalys av skolans miljö. Planen innehåller dock inte vilka åtgärder som man avser att påbörja eller genomföra under kommande året utifrån den kartläggning eller nulägesanalys som verksamheterna gjort. I planerna finns inte heller en redogörelse för hur de planerade åtgärder i föregående års plan har genomförts. Skolorna har inte någon plan som gäller för läsåret 2010/11.

Vid Prästbols skola finns ordningsregler. Vid tillsynen framkommer att skolans lärare inte alltid följer de regler som anges i de ordningsregler som beslutats. Ordningsreglerna har inte följts upp under medverkan av företrädare för eleverna.

Huvudområde/Bedömningsområde: Enskild elevs rätt

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte författningarnas krav.

Bestämmelserna om registerkontroll följs inte.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

1 § lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg

Motivering:

Vid samtal med rektorn och personal vid båda skolorna framkommer att skolan tidigt identifierar om en elev kan behöva särskilda stödåtgärder. Det kan dock dröja lång tid innan eventuellt stödbehov utreds. Enligt lärare och rektorn sätts stödåtgärder dock in för eleven även om utredningen drar ut på tiden. Skolorna har enligt lärare och rektor begränsad tillgång till specialpedagogisk kompetens och möjligheten till utredning och stöd för lärare med att anpassa undervisningen till elevernas behov är därför begränsad. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår inte vilket behov av stöd eleverna har. Att behoven framgår i åtgärdsprogrammen är en förutsättning för att kunna följa upp att de åtgärder som vidtagits svarar upp mot elevens behov. Det framgår heller inte alltid när och hur åtgärdsprogrammen ska följas upp. Intervjuer med rektorn och lärare visar att åtgärdsprogrammen sällan revideras och följs upp.

Registerkontroll sker när personal anställs tillsvidare. Vid planerad vikariatsanställning begär skolans personal utdrag ur belastningsregistret. Vid akut vikarieanskaffning händer det att utdraget lämnas efter det att vikarien varit inne i verksamheten. Detta överensstämmer inte med gällande bestämmelser.